

A szerkesztőség címe (Írott Szó Alapítvány)

1092 Budapest, Ferenc krt. 14.

Levelezési cím: **1450 Budapest, Pf. 77.**

Számlázási cím: **1062 Bp., Bajza u. 18.**

Telefon/fax: **413-6672, 413-6673**

Szerkesztőségi mobil: **(70) 388-7034**

Központi e-mail cím és előfizetés:

info@magyarnaplo.hu

Elérhetőségünk a világhálón:

www.magyarnaplo.hu

www.facebook.com/magyarnaplo

Kiadja az Írott Szó Alapítvány

(1092 Bp., Ferenc krt. 14.)

és a Magyar Napló Kiadó Kft.

(1062 Bp., Bajza utca 18.)

Terjeszti a Magyar Lapterjesztő Zrt.

(1097 Bp., Táblás u. 32.)

Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Zrt.

Postacím: 1900 Budapest

Előfizetésben megrendelhető az ország
bármely postáján, a hírlapot kézbesítőknél,

a www.posta.hu WEBSHOP-ban

(<https://eshop.posta.hu/store/>),

e-mailen a hirlapelofizetes@posta.hu címen,

telefonon a 06-1-767-8262 számon,

levélben a MP Zrt. 1900 Budapest címen.

Külföldre és külföldön előfizethető

a Magyar Posta Zrt.-nél: a www.posta.hu

WEBSHOP-ban

(<https://eshop.posta.hu/store/>),

1900 Budapest,

06-1-767-8262,

hirlapelofizetes@posta.hu

Belföldi előfizetési díjak:

Egy évre 7500 Ft, fél évre 3900 Ft.

Nyomda: Pannónia Nyomda Kft.

(1139 Bp., Frangepán u. 16.)

A folyóirat megrendelhető

szerkesztőségünkben is:

• személyesen:

1092 Budapest, Ferenc krt. 14. I/5.

• levélben: **1450 Budapest, Pf.: 77.**

• telefonon: **06-1-413-6672**

• e-mailen: **info@magyarnaplo.hu**

„Sorsnak a kezében tehetetlen játékszer levék”

„Fekete, nehéz selyem ruhát viselt, midőn ezúttal találkozánk; derekát széles nemzetiszínű szalag övedzé, balkeblén kokárda, fején kis nemzetiszín szalagból összeállított magyar főkötő” – így ír Vachott Sándorné Szendrey Júliáról 1848-ban. Ez a kép hűen jellemzi azt a fiatal nőt, akit „a feleségek felesége”-ként, „a hazai George Sand”-ként, később pedig „a nemzet özvegye”-ként tart számon a közvélemény.

Júlia külseje, megjelenése pontosan tükrözte a személyiségét: gyakran megsértette a konvenciókat. Nem volt kifejezetten szép: vékony és egyik szemére kancsal volt, de még haját is rövidre vágatta, salavárit viselt, ami a korabeli nők körében egyáltalán nem volt szokványos. A férfiak szokásait követve feketekávét ivott, szivarkát szívott, mégis a hitvesi költészet műzsája lett.

Megítélése változó, de biztos, hogy felfigyeltek rá, és senki nem hagyta szó nélkül a viselkedését, megjelenését vagy gondolkodásmódját. A közvélemény azt még eltűrte, hogy Petőfivel való házasságuk apai áldás nélkül kötött, ám a Horváth Árpáddal való második házassága miatt a többség elítélte, s még ismerősei, barátai közül is jó páran elfordultak tőle, amiért a gyászidő letelte előtt újrَاهázasodott, megsértve ezzel Petőfi emlékét, és beteljesítve a *Szeptember végén* utolsó versszakát.

Nem a mi dolgunk, hogy ítélkezzünk Szendrey Júlia fölött, amit már rengetegen megtettek életében és halála után, de kötelességünk emlékezni rá. Arra az ifjú nőre, akit Petőfi 1846. szeptember 8-án délután 6–7 óra között Nagykárolyban a fogadó ablakából meglát. Emlékeznünk kell Júlia támogatására, buzdítására férje iránt. Emlékeznünk kell arra, hogy amíg Petőfi március 13-án a *Nemzeti dal*t írta, Júlia nemzeti fejkötőt varrt magának a másik asztalnál. Jó feleségként tudta: kötelessége a férje mellett állni, és ébren töltötte vele március 14-e éjjelét. (Vélhetően márciusban fogant meg fiuk, Petőfi Zoltán, aki 1848. december 15-én született.) '49-ben politikai röpiratában *Testvéri szózat Magyarországhölgyeihez* címmel lelkesülten fogalmazza meg a nők – menyasszonyok, feleségek, anyák és özvegyek – feladatát a szabadságharc idején még akkor is, ha Gyulai Pál szerint a politikai beszéd nem tartozik a női műfajok körébe. Júlia nemcsak Petőfi Sándort, hanem Magyarország összes nőjét bátorította: „Igen, mi nők is, kik ha nem is harcolhatunk a csatatéren, annál többet tehetünk saját körünkben, mi is szilárd lélekkel tudunk most nélkülözni mindent, minek feláldozásával a közös erőt szaporíthatjuk; családunkat, vagyunkat tudjuk önként hozzátenni a nagy árhoz, melyet hazánknak szabadsága kíván”. És emlékeznünk kell arra a Szendrey Júliára is, aki magának vallja a Horváth-házban függő Petőfi-képet, s ezért egy éjszakát a börtönben tölt 1852-ben.

A „feleségek felesége” a Kerepesi temetőben, a Petőfi család sírjában nyugszik. Férje életében méltó házas- és harcostársa volt a forradalmár Petőfi Sándornak.

Bolla Eszter

Szerkesztőbizottság: *Jókai Anna* (elnök),
Báger Gusztáv, *Horváth Antal*,
Kalász Márton, *Kő Pál*, *Nemes Attila*,
Salamon Konrád, *Szakály Sándor*, *Vasy Géza*

Újraalapító főszerkesztő: **Oláh János**

Főszerkesztő: **Jánosi Zoltán**

E-mail: janosizoltan@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7035

Főszerkesztő-helyettes: **Bíró Gergely** (próza)

E-mail: proza@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7031

Munkatársak:

Berta Zsolt

(Magyar Napló Könyvesbolt,
Budapest, VIII. ker. József krt. 70.,
Józsefvárosi Galéria)

Mobil: (70) 421-9580

magyarnaplokb@gmail.com

Bornemissa Ádám (tördelőszerkesztő)

Cech Vilmosné (gazdasági ügyintéző)

Mórocz Gábor (Könyvszemle, tanulmány)

E-mail: moroczgaborn@magyarnaplo.hu

Nemes Attila (Nyitott Műhely, marketing)

E-mail: nemesattila@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 421-7962

Parragi Zoltán (ügyintéző)

E-mail: parragizoltan@magyarnaplo.hu

Réger Ádám (szerkesztő)

E-mail: regeradam@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7032

Szentmártoni Anikó

(szerkesztőségi titkár, terjesztés, előfizetés)

E-mail: szentmartonia@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7030

Szentmártoni János

(ügyvezető)

E-mail: titkarsag@iroszovetseg.hu

Zsiga Kristóf (ügyvezető, könyvkiadás)

E-mail: zsigakristof@magyarnaplo.hu

Mobil: (70) 388-7033

Zsille Gábor (vers)

E-mail: vers@magyarnaplo.hu

Borító: **Oláh Mátyas László**

*

A címlapon: **Lezsák Sándor**
(A fotót Pető Zsuzsa készítette)

Meg nem rendelt kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Minden felbélyegzett, választóborítékkal ellátott levélre válaszolunk. Mutatópéldány kérhető a szerkesztőségben.

Bolla Eszter: „Sorsnak a kezében tehetetlen játékszer levék” 1

SZEMHATÁR

Arany János: *Emlények* 3

Szendrey Júlia: *Testvéri szózat Magyarország hölgyeihez (részletek)* 5

A beteg leány 6

Solymosi József: *Görgei, a példakép?*

(Görgei Artúr és Kazinczy Lajos 1848–49-ben) 7

Both Balázs: *A 259-es határjel; Vércseszárnyé a pillanat* 12

2013. december 7.; Japán bagatellek 13

Horváth (EÖ) Tamás: *Így veszünk el mindnyájan* 14

Murányi Zita: *tenger; Rock Hill* 18

Reisinger Attila: *Az utolsó vagon* 19

Géczi János: ****Spam**** 22

Jakab-Köves Gyopárka: *A vadász temetése* 23

Nagy Zsuka: *nincs szívárvány* 30

Kopácsy Gergely: *Családom és egyéb szörnyszülöttek,*

avagy Kerberosztól Teiresziásig. Beszélgetés Magyar Ágnes íróval 32

Szegedi Kovács György: *Hajított kő; Nemesérc illata* 34

Pásztor Zoltán: *A francia kultúra szerepe a Magyar Rádió műsoraiban*

a kezdetektől 1949-ig 35

Győri László: *Hajnali futam; A kávéház teraszán* 40

Kulin Borbála: *Szárnyakkal fölfelé; Tévedés* 41

Szokolay Domokos: *Identitásunk „freskótöredéke”*

Emlékezés Esterházy Jánosra (1901–1957) 42

Lezsák Sándor: *A Hosszú Énekből* 44

NYITOTT MŰHELY

Szakolczay Lajos: *Barangolás a lakásban*

Egy délelőtti Lezsák Sándorral 47

KÖNYVSZEMLE

Miklós Péter: *Fogságban a Szabadság téren*

Somorjai Ádám – Zinner Tibor: A Szabadság térről Washingtonon át

a Vatikánba – és vissza. Mindszenty József bíboros, primás, esztergomi

érsek követségi levelezése az Apostoli Szentszékkal, 1956–1971 59

Szokolay Domokos: *„Hatalmas hittel hisszük mégis...”*

Szeizmográf a Szabadság téren: Mindszenty bíboros levelezése

az USA elnökeivel és külügyminisztereivel, 1956–1971,

szerk. Somorjai Ádám és Zinner Tibor 61

Ratzky Rita: *A „feleségek felesége” – családi körben*

Buza Péter: Bagolyröpte Pest felett. Szendrey Júlia nemzetsége 63

Zsilinszky Gyula: *„Megmaradni vagy beolvadni?”*

Ábrahám Barna: A szlovákság polgárosodása a 19. század második felében 65

Varga Viktor: *Etűdök szerelemre*

Ferdinandy György: Kagylócska 67

Kovács Flóra: *Ellentétek*

Orbán Ottó: Szín pompás ostrom 68

Udvardy Zoltán: *Erzsike, avagy a titkos szarvas*

Oberczán Géza: Nógrádgárdonyi napló 69

SZERZŐINK 70

Lapszámunkat Plohn József negyvennyolcas honvédportréinak reprodukcióival illusztráltuk, amelyeket a hőmezővásárhelyi Tornyai János Múzeum és Közművelődési Központ bocsátott rendelkezésünkre.